

Indberetning nr. 8/2022

Christian Andreasen er valgt som ny formand for Fólkaflókkurin

Christian Andreasen, formand for Fólkaflókkurins Lagtingsgruppe, vandt den 19. marts 2022 formandsvalget i partiet over Beinir Johannesen, der til sidste Lagtingsvalg var partiets helt store stemmesluger. Partiet skulle have ny formand, efter at den tidligere formand Jørgen Niclasen, der siden 2007 har været formand for partiet, fratrådte formandsposten, efter han blev taget for spirituskørsel (se Indberetning nr. 5/2022). Christian Andreasen er uddannet jurist og medejer af en advokatvirksomhed. Han blev første gang valgt til Lagtinget i 2019.

Den Uafhængige Politianklagemyndighed undersøger muligt læk af oplysninger

Nyhedsmediet www.in.fo offentliggjorde den 16. februar 2022 promille samt tidspunktet for, hvornår daværende landsstyremand Jørgen Niclasen var taget for spirituskørsel. Den Uafhængige Politianklagemyndighed har modtaget en anmeldelse om videregivelse af fortrolige oplysninger og bekræfter over for KVF, at de er gået ind i sagen.

Krigens konsekvenser for Færøerne

Landstyret har nedsat en embedsmandsgruppe, som skal analysere, hvilken påvirkning krigen i Ukraine kan have for det færøske samfund. Analysen omfatter flygtninge, forsyningssikkerhed og beredskab, samt de økonomiske konsekvenser, som krigen kan få for hhv. landskassen, erhvervslivet og den enkelte færing. Rusland er Færøernes største eksportland, og krigen kan i høj grad komme til at påvirke den færøske økonomi. Færøerne har bl.a. i mange år indgået aftaler med Rusland om fiskerirettigheder i Barentshavet, som er vigtige for den færøske fiskeflåde, hvor bl.a. tre rederier, der fisker i Barentshavet, i øjeblikket er i gang med at anskaffe sig nye skibe. Det er usikkert, hvilke konsekvenser krigen kan få for de nye fiskeriaftaler, som skal forhandles til efteråret.

På et møde i starten af marts mellem udenrigsministeren og landsstyremanden for udenrigsanliggender Jenis av Rana blev sanktionerne mod Rusland drøftet, og landsstyremanden slog fast, at Færøerne står sammen med resten af Vesten. Udenrigsministeren tilkendegav, at Udenrigsministeriet er klar til at bistå Færøerne med at finde nye eksportmuligheder.

Fortsat ingen svar fra landsstyret om evt. opsættelse af en lufrumsradar på Færøerne

Landsstyremand for Udenrigsanliggender Jenis av Rana mødtes i starten af marts med forsvarsminister Morten Bødskov. Der var inden mødet en forventning om, at landsstyremanden ville afgive et endeligt svar på forespørgslen om installering af en lufrumsradar på Færøerne, men efter mødet stod det klart, at Færøerne fortsat ikke har afgivet et endeligt svar på forespørgslen, da man fra færøsk side ønsker at få belyst og diskuteret nogle aspekter yderligere. Landsstyremanden påpeger, at situationen i Ukraine har medført en anden tone i diskussionen om en lufrumsradar. Der er en anden respekt for lufrummet over Færøerne, som kan være potentielt farligt, især når man tænker på, hvordan et stort land for nogle uger siden gik i krig mod et lille land. Færøerne er også et lille land, som har behov for et forsvar, pointerer landsstyremanden, som siden har oplyst, at han forventer at afgive et endeligt svar til den danske regering inden sommerferien, og det vil undre ham meget, hvis dette svar ikke bliver et stort rungende ja.

Beslutningsforslag i Lagtinget om at spørgsmålet om lufrumsradar skal behandles i Lagtinget

Lagtinget har behandlet et beslutningsforslag fra oppositionspartierne om, at landsstyremanden for udenrigsanliggender anmodes om at forelægge sagen om en lufrumsradar for Lagtinget. Hogni Hoydal, formand for Tjóðveldi, påpegede, at det er udemokratisk, at en udpeget landstyremand skal kunne

lave en aftale med et andet land om at få stillet militært udstyr op på Færøerne, uden at Lagtinget har behandlet sagen. Jenis av Rana, landstyremand i udenrigsanliggender, påpegede, at behandlingen af sagen har været i tråd med den færøske styrelseslov, hvoraf det følger, at det ikke er nødvendigt med anden behandling end rådføring med Lagtingets Udlandsudvalg. Beslutningsforslaget ligger til behandling i Lagtingets Udlandsudvalg.

Færøernes strategi vedrørende begrænsning af misbrug af rusmidler

Den 18. marts 2022 offentliggjorde Lagmandskontoret en rapport om Færøernes første samlede strategi for begrænsning af misbrug af rusmidler. Rapporten, der er udarbejdet af en arbejdsgruppe nedsat af landsstyret, indeholder 58 anbefalinger, hvoraf kan nævnes: etablering af et halfwayhouse i forbindelse med udslusning af misbrugere efter afsoning, etablering af en mentorordning samt opholdstilbud til personer, som har været i misbrugsbehandling.

Færøernes risikoråd vurderer, at det ikke bliver nødvendigt at hæve kapitalbufferen

I starten af december 2021 påpegede Váðaráðið (Færøernes systemiske risikoråd), at det muligvis blev nødvendigt at forhøje den kontracykliske kapitalbuffer. Nu er udlånsvæksten og presset på økonomien mindre, og flaskehalsudfordringerne på arbejdsmarkedet er løst inden for en del områder med fast-track aftalen fra november 2021 om hurtig behandling af visse ansøgninger om opholds- og arbejdstilladelser til udlændinge. Rådet forventer, at prisforhøjelser kan medføre, at den indenlandske efterspørgsel bliver mindre, ligesom den geopolitiske situation forøger usikkerheden om den færøske eksport. På den baggrund vurderer Rådet nu, at det ikke er nødvendigt at hæve kapitalbufferen.

Udskiftning af Bank Nordiks bestyrelse vækker undren

Inden Bank Nordiks generalforsamling den 25. marts 2022 kom det frem, at to ud af bestyrelsens fem medlemmer skulle udskiftes, hvilket senere blev ændret til, at hele bestyrelsen skulle udskiftes. Landsstyret ejer 35 pct. af banken og er dermed den største aktionær. Formand for Tjóðveldi Høgna Hoydal stillede efterfølgende spørgsmål til lagmanden, der svarede, at fire ud af de fem største hovedaktionærer havde et ønske om udskiftning af bestyrelsen. Lagmanden afviste at begrunde sit svar nærmere, da banken er børsnoteret. Banken har haft skiftende bestyrelsesformænd, siden Stine Bosse stoppede som formand i 2020. Tidligere bankdirektør Jørn Astrup Hansen, udtalte inden generalforsamlingen, at en udskiftning af hele bestyrelsen betyder, at bestyrelsen står helt uden erfaring, og derfor er en sådan beslutning ikke gavnlig for banken. Han påpegede, at nedlæggelsen af Finansieringsfonden af 1992, som i mange år var mellemed mellem landsstyret og banken, giver mulighed for, at der kan ske en u hensigtsmæssig politisk intervention, og erfaringerne fra 90'erne viser, at det ikke er godt. Birta Sandberg Samuelsen er nyvalgt bestyrelsesformand for banken.

Rigsfællesskabets betydning i forbindelse med låntagning til undersøiske tunneller

Lagtingsmedlem Jasper Langgaard (Sambandsflokkurin) har i et spørgsmål til landstyremand for finansanliggender, Uni Rasmussen, spurgt, om det var en forudsætning for at opnå lån til de nye undersøiske tunneller, at Færøerne er en del af rigsfællesskabet, indtil lånene er tilbagebetalt. Landstyremanden svarede, at det fremgår af aftalen, som løber frem til 31. januar 2040, at såfremt der sker væsentlige ændringer, skal långiveren orienteres om det, og tunnelselskabet skal da kunne tilbagebetale restgælden, såfremt lånergiver finder grundlag herfor. En sådan ændring kunne fx være, at Færøerne træder ud af rigsfællesskabet. I givet faldet kan der blive tale om en refinansiering af lånet.

Færøsk jurauddannelse ligestillet med den danske

Justitsministeriet har vurderet, at den færøske jurauddannelse, som udbydes på Færøernes Universitet i Tórshavn, nu kan sidestilles med jurauddannelser fra danske universiteter. I forbindelse med at den færøske retsplejelov i 2019 blev ændret, fremgik det af bemærkninger til lovforslaget, at en færøsk jurauddannelse skal sidestilles med og give samme rettigheder som en dansk juradannelse, hvis uddannelsen er sammenlignelig med juradannelserne fra danske universiteter.

Med venlig hilsen

Lene Moyell Johansen